

9 **Izraelská dráma ideí: zázraky
a dokumenty**
Olga Levitan

16 SAVYON LIEBRECHT
Banalita lásky

82 JOSHUA SOBOL
Geto

112 HANOCH LEVIN
Rekviem

Banalita lásky

SAVYON LIEBRECHT

Preložila Jana Juráňová

Šiesty výstup

Byt v New Yorku

- MICHAEL Dáte si ešte čaj, pani profesorka?
HANNA Ako sme sa dostali k Heideggerovi?
MICHAEL Cez Barbaru Tuchmanovú. Povedala –
HANNA Viem, čo povedala. Aj skvelí ľudia ako pani Tuchmanová dokážu trepať neskutočné sprostosti, rovnako ako hociktorý idiot. Čo má Heidegger spoločné s Eichmannom?
MICHAEL Obaja boli nacisti.
HANNA Jeden priemerný, jednoduchý človek neschopný myslieť, druhý génius. Jeden obyčajný sluha, čo poslúchal iných, druhý geniálny mysliteľ.
MICHAEL Jeden sluha a ten druhý tiež, svojím spôsobom. Heideggerove myšlienky poslúžili nacistickej ideológii.
HANNA Nacisti ho zneužili.
MICHAEL Bol členom nacistickej strany. Keď sa stal rektorom Univerzity vo Freiburgu, presviedčal ľudí, aby Hitlera uznávali ako vodcu. Profesorovi Husserlovi, svojmu učiteľovi, Židovi, zakázal vstup do univerzitnej knižnice –
HANNA (ostro) Keď sa stal rektorom, už som s ním nebola v kontakte, takže na to nemôžem odpovedať. Môžeme začať?
MICHAEL Áno, hneď, pani Arendtová.

Zistí, že elektrická zástrčka je prídaleko.

- Máte tu predlžovačku?
HANNA Netuším.
MICHAEL Všetko som si priniesol, ale zabudol som predlžovačku...

Je celý nesvoj a zrazu dostane nápad.

Ten mladík dolu musí nejakú mať.

Ach, zabudol som, tu sú pre vás dva listy, požiadal ma, aby som vám ich odovzdal.

Podá jej dva listy.

HANNA Ďakujem.

Pozrie si adresu odosielateľa jedného listu a je ohromená. Michael sa na ňu díva, akoby tú reakciu čakal, a odchádza. Hanna roztrhne obálku a vytiahne list. Nahlas prečíta oslovenie.

HANNA 16. novembra 1975
Drahá...

Vstúpi Heidegger a nahlas číta list.

- HEIDEGGER Naša situácia je zložitá. Dôchodok, ktorý s Elfriede dostávame, je malý. Môj zdravotný stav nás donútil hľadať si vhodnejší dom. Jediným našim majetkom je v súčasnosti rukopis knihy *Bytie a čas*, ktorú si kedysi dávno tak obdivovala. Bol by som Ti vďačný, keby si nám pomohla nájsť kupca. Dúfame, že Američania by mohli ponúknuť vyššiu sumu...
HANNA Vo veci peňazí sa obraciaš na svojich Židov a Židovky...

Siedmy výstup

Rafael je v chate, balí veci do kufra. Prezerá si knihy a rozhoduje sa, ktorú pribaliť. V jednej knihe nájde list. Nahlas ho prečíta.

- RAFAEL 14. februára 1925
Drahá Hanna,
musíme sa dohodnúť na tom, že naše stretnutie bolo vzájomným darom, a uchovávať ho ako poklad, ktorý je tajomstvom.

My dvaja nie sme priatelia ani druhovia či spriaznené duše.
Nedokážem oddeliť Tvoje dôverčivé srdce a nevinnú povahu od
Tvojich krásnych očí a úžasného tela. Tvoj M.
(*Prestane čítať. Otočí sa k Starej Hanne.*) Tvoj M.?

STARÁ HANNA Tvoj M.
RAFAEL Martin?

Objavi sa Hanna, drží košík upletený zo slamy. Vojde do chaty. Je prekvapená, keď nájde Rafaela dnu.

HANNA Rafael! Ešte nie si ani zbalený.
RAFAEL Aj ja som rád, že ťa vidím.
HANNA Nejdeš domov, aby si bol na sederovej večeri?
RAFAEL Zmenil som plány. Zostávam.
HANNA To nemôžeš! Slúbil si!
RAFAEL (*zrazu je vážny*) Hannale, nežartujem: bude najlepšie, ak –

Podá jej list. Ona si ho od neho vezme.

HANNA Nie, Rafael. Nevieme, čo je najlepšie.
RAFAEL Zneužíva fakt, že má nad tebou moc.
HANNA Ja zneužívam svoju moc nad ním.
RAFAEL Ty nemáš žiadnu moc. A on je škaredý, nenásytný, egocentrický starý chlap.
HANNA Je – to – Martin Heidegger.
RAFAEL Ženatý človek.
HANNA H-e-i-d-e-g-g-e-r.
RAFAEL Zbožný kresťan.
HANNA To podľa mňa nie je nedostatok.
RAFAEL Nechcem, aby ste sa stretávali v mojej izbe.
HANNA Mal si to povedať skôr.

Položí košík na dlážku a začne dávať do poriadku stôl. Nazrie do hrnca, ktorý je na sporáku.

RAFAEL Králik?
STARÁ HANNA Neviem dobre pripravovať kóšer jedlo.

*Hanna vloží hrniec od rúry.
Rafael ju pozoruje.*

RAFAEL Nie je ti teplo?
HANNA Nie. Vyzlečiem sa, keď odídeš...
RAFAEL Prečo? Čo máš pod tým?
HANNA Som oblečená. Nie som nahá.
RAFAEL Nočnú košielku?
HANNA Nie.
RAFAEL Ukáž.
HANNA Prestaň, Rafael.

Rafael si sadne, uvoľnene si zloží ruky a začne si nenáhlivo popiskovať.

HANNA Si taký detinský, Rafael. Kedy budeš dospelý?
RAFAEL Teraz je už každý pod päťdesiat detinský?
HANNA On nemá päťdesiat.
RAFAEL Má bližšie k päťdesiatke než k osemnástim.

Zostáva sedieť.

HANNA Zmeškáš vlak.
RAFAEL Ukáž mi, čo máš na sebe.
HANNA A potom odídeš?
RAFAEL Pouvažujem o tom.

Hanna si dá dolu kabát a odhalí sexy šaty s hlbokým výstrihom.